

UZASADNIENIE

Zmiana zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 4572 i 11870, Dz. Urz. Woj. Lubelskiego poz. 1853 i 4592) wynika z potrzeby dostosowania zapisów ww. aktu prawa miejscowego do obowiązujących przepisów, korekty zbędnych zapisów, a także poprawienia czytelności dokumentu poprzez doszczegółowienie zapisów, skompresowanie treści z jednoczesnym dostosowaniem załączników mapowych dotyczących działań ochrony czynnej do nowej treści.

Konieczność zmiany została przedstawiona w uwagach Ministra Środowiska, zawartych w piśmie z dnia 26 lutego 2015 roku, znak: DP-074-96/6050/14/JJ (Dot. WOF-I.0211.8.2014.AW.2, WOF-I.0211.15.2014.AW.2) wskazujących poniższe uchybienia w przedmiotowym zarządzeniu.

1. Dla przedmiotów ochrony: bączek, ohar, krzyżówka, płaskonos, nurogęś, bielik, derkacz, ostrygojad, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy usunięto z zarządzenia działanie ochronne polegające na *minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanych przepraw mostowych na Wiśle poprzez zrezygnowanie z mostu o konstrukcji pylonowej, tj. wiszącej na linach, lub kratownicowej zastępując go konstrukcją mostu płaskiego na podporach dokonywanego na etapie jego projektowania*. Zadanie stanowi warunek realizacji inwestycji, a nie działanie ochronne, co skutkuje wykraczaniem powyższych zapisów poza zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000.
2. Dla przedmiotów ochrony: bączek, bocian czarny, ohar, krzyżówka, płaskonos, nurogęś, bielik, derkacz, ostrygojad, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy dla działania ochronnego polegającego na *zabezpieczeniu napowietrznych linii energetycznych przecinających rzekę Wisłę poprzez zainstalowanie znaczników (odplaszaczy) w trakcie remontu lub wymiany przewodów odgromowych, przy czym rozpoczęcie realizacji tego działania ma nastąpić w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych* – zmodyfikowano zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych przez uzupełnienie zapisu o informację, że działanie będzie prowadzone na podstawie porozumienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z Polskimi Sieciami Elektroenergetycznymi Spółką Akcyjną.
3. Dla przedmiotu ochrony – krzyżówka dla działania ochronnego polegającego na *wprowadzeniu ograniczeń w polowaniu na krzyżówkę wyłącznie do okresu od 1 września do 21 grudnia, które ma wykonać dzierżawca danego obwodu łowieckiego* – zmodyfikowano zapis dotyczący podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych przez

uzupełnienie zapisu o informację, że działanie będzie prowadzone na podstawie porozumienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z kołami łowieckimi.

4. Dla przedmiotów ochrony: nurogęś, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelną usunięto z zarządzenia działanie ochronne polegające *narezygnacji z budowy stałych piętrzeń i dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych*. Planowane działanie nie stanowi działania ochronnego jednocześnie wykracza poza zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000.
5. Dla przedmiotu ochrony – derkacz usunięto z zarządzenia działanie ochronne polegające na *usunięciu odpadów i gruzu, ograniczenie powierzchni składowania pisku i żwiru* w związku z tym, że w zarządzeniu nie należy powtarzać przepisów ustawowych. Gospodarka odpadami regulowana jest przez przepisy odrębne.
6. Dla przedmiotu ochrony – sieweczka rzeczna usunięto z zarządzenia działanie ochronne polegające na *ograniczeniu presji ludzi poprzez ograniczenie w sezonie lęgowym ruchu pojazdów kołowych i penetracji terenu przez ludzi poprzez ustawienie znaków zakazu wjazdu na drogach prowadzących do podanej lokalizacji z wyłączeniem właścicieli terenu i zarządców gruntu*. Wprowadzenie takiego działania wykracza poza zakres przedmiotowy planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000.
7. Dla przedmiotów ochrony: podróżniczek, mewa czarnogłowa, bielik, krzyżówka przy działaniach ochronnych dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych jako przedmiot odpowiedzialny za wykonanie działania wskazano Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ). Nakładanie na GIOŚ obowiązku monitoringu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 nie ma podstaw prawnych, gdyż działalność GIOŚ jest regulowana przepisami odrębnymi. Zapisy dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań zostały zmodyfikowane i wskazany do ich przeprowadzenia został Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.
8. W związku ze zmianami w działaniach ochronnych w wersji tabelarycznej zmianie uległy również załączniki mapowe. W ramach weryfikacji map doprecyzowano teren wykonywania działań ochronnych, który nie wykracza poza granice obszaru Natura 2000.

Pozostałe uwagi do zarządzenia:

1. W załączniku nr 21 do zarządzenia zawarto w tytule informację, że identyfikacji zagrożeń dokonano według załącznika nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000, wersja 2012.1 dostępnej pod adresem internetowym: <http://poz.gdos.gov.pl>. Powyższy zapis w treści zarządzenia jest zbędny, został więc usunięty.

2. W załączniku nr 23 w celu ujednoczenia zapisów i niepowielania tych samych działań, z działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, dla podgorzałki usunięto działanie polegające na *Inwentaryzacji, określeniu liczby par w okresie lęgowym w celu stwierdzenia obecności gatunku w obszarze Natura 2000. Inwentaryzacja w celu określenia stanu populacji (regularnie gniazdującej liczby par) w obszarze. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.* Inwentaryzacja tego gatunku (a w razie wykrycia także ewentualny monitoring gatunku) będzie miała miejsce w ramach działania nr 16 tj. *określenia liczby par i samic z młodymi w okresie lęgowym w celu stwierdzenia obecności gatunku w obszarze Natura 2000. Monitoring prowadzić spływając z nurtem rzeki. W przypadku wykrycia stanowisk w obszarze corocznie dwie kontrole – pierwsza w terminie od 25 kwietnia do 15 maja, druga w czerwcu. Termin kontroli może ulec przesunięciu ze względu na poziom wód w Wiśle/złe warunki atmosferyczne. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.* Ponadto dane w załączniku zostały doprecyzowane, a także skompresowane dzięki czemu całe zarządzenie zyskało formę bardziej przejrzystą i czytelną.
3. W zarządzeniu skorygowano niewłaściwe zapisy dotyczące podstawy prawnej, zostały one doprecyzowane poprzez usunięcie zbędnego ust. 5 i pozostawienie wyłącznie art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Wyjaśnienia dotyczące numerowania zarządzeń wynikały z uwag Wojewody Mazowieckiego. W nowelizacji zarządzenia informacje te nie zostały powielone.
5. Uwagi Ministra Środowiska dotyczyły również § 7 oraz przypisanego mu załącznika nr 36 – *Wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony poszczególnych gatunków ptaków, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000.* Zawarte w tym załączniku kierunki planowanych zmian zostały określone jako zbyt ogólne wytyczne. Zaproponowane w załączniku wskazania w sposób bezpośredni lub pośredni powielają ustalenia zawarte w innych przepisach m. in. ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; ustawie o ochronie przyrody; ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co nie powinno mieć miejsca w zarządzeniu. Zarówno dla dokumentów planistycznych jak i realizacji inwestycji w przepisach prawa na etapie oceny strategicznej oraz oceny przedsięwzięć przewidziane zostały procedury umożliwiające ocenę wpływu planowanego zagospodarowania na celei przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, a co za tym idzie

zapobieganie możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu. W związku z powyższym § 7 wraz z przypisanym mu załącznikiem nr 36 usunięto z zarządzenia.

W trakcie nowelizacji uwzględniono również uwagi Ministra Środowiska zawarte w piśmie z dnia 27 lutego 2015 roku, znak: DP-074-66/749/14/JJ (dot. WOF-I.0211.6.2014.AW), które wskazują, że wprowadzanie w plany zadań ochronnych działań polegających na pozostawianiu drzew, może prowadzić do ograniczenia prawa własności właścicieli gruntów. Jednocześnie pismo Ministra Środowiska wskazuje, że wycinka drzew została już uregulowana w przepisach ustawy o ochronie przyrody i wprowadzanie dodatkowych ograniczeń należy uznać za niewłaściwe. W związku z powyższym z planu zadań ochronnych usunięto dla bielika działanie ochronne polegające na *wylączeniu z wycinki zadrzewień łęgowych w międzywalu Wisły. Wylączenie z wycinki zadrzewień o charakterze łęgowym na obszarze gniazdowania bielika. Dopuszcza się wykonanie wyżej wymienionych prac z uwagi na konieczność ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz dżdżyci białoszyjego działanie ochronne polegające na wylączeniu z wycinki zadrzewień w międzywalu Wisły. Wylączenie z wycinki drzew na stwierdzonych stanowiskach dżdżyci białoszyjego. Dopuszcza się wykonanie wyżej wymienionych prac z uwagi na konieczność ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego.*

Zgodnie z art. 28 ust. 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 i z 2016 r. poz. 422) w przypadku dokonywania zmiany planu zadań ochronnych, sporządzający projekt dokumentu winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze zmianą tego dokumentu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (Dz.U. z 2016 r. poz. 353.).

Szczegółowy tryb dokonywania zmian w planie zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.). Zgodnie z § 6 w związku z § 2 ww. rozporządzenia, tryb sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 obejmuje m. in. obowiązek podania do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych.

W ramach zmian w obowiązującym planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny

Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie, zapewnił wszystkim zainteresowanym możliwość udziału w procesie wprowadzania zmian do przedmiotowego planu zadań ochronnych.

Etap I udziału społeczeństwa obejmował:

1) podanie, obwieszczeniem z dnia 12 maja 2015 roku znak WPN-II.6320.16.2015.JS, do publicznej wiadomości informacji o zamiarze i o przystąpieniu do zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004;

2) ogłoszenie ww. informacji w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez wywieszenie obwieszczenia: w siedzibie organów właściwych w sprawie, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz opublikowanie jej w prasie o zasięgu ogólnopolskim – NaszDziennik wydanie z dnia 12 maja 2015 roku.

W ramach I etapu uwagi i wnioski złożył Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie pismem z dnia 2 czerwca 2015 roku znak: ZKP-400/136/15. Uwagi te odnosiły się do treści załącznika nr 23 obejmującego swym zakresem m.in. działania z ochrony czynnej gatunków ptaków oraz ich siedlisk, a także działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania i dotyczyły:

„- działania polegającego na okresowym odgradzeniu kolonii lęgowej ptaków i oznakowaniu tablicami informacyjnymi (...) odsypisko w 603 — 605,5 km biegu rzeki, przy lewym brzegu Wisły, podmiotem odpowiedzialnym za realizację tego działania jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie/Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (...);

- działania polegającego na odkrzaceniu zarastających wysp piaszczystych wraz z wywiezieniem biomasy w terminie od 30 sierpnia do 28 lutego, przynajmniej raz na trzy lata (...) wyspy w nurcie rzeki 559,4 – 563,3 km biegu Wisły, podmiotem odpowiedzialnym za realizację tego działania jest Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 (...);

- działania polegającego na wypasie (zarówno w zakresie działań obligatoryjnych jak i fakultatywnych) dla derkacza na łąkach w 607,5 - 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu; powierzchnia 30 ha; wyspy w nurcie rzeki; oraz krwawodzioba: łąki w 607,5 - 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły: powierzchnia 15 ha. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej argumentuje, że realizacja ww. działań spowoduje konieczność zmiany zapisów zawartych umów użyczenia części terenów (ograniczenia ilościowe i czasowe). Zaznacza, że tylko część obszaru przeznaczonego pod działania ochronne jest objęta umowami użyczenia (łącznie ok. 18 ha użytków). RZGW nie ma

możliwości wykonania przypisanego działania fakultatywnego, natomiast ewentualne wykonanie działania obligatoryjnego będzie możliwe po wskazaniu przez RDOŚ źródła jego finansowania;

- działania polegającego na koszeniu (zarówno w zakresie działań obligatoryjnych jak i fakultatywnych) dladerkacza na obszarze łąk i ziołorośli w 502 - 507 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły, wzdłuż ul. Wał Miedzeszyński w Warszawie o powierzchni 161 ha. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie informuje, że w ww. lokalizacji na obszarze stanowiącym przedmiot ochrony znajdują się prawie wyłącznie działki prywatne;

- działania polegającego na odkrzaczeniu zarastających muraw i piaszczystych brzegów w terminie od 30 sierpnia do 28 lutego z wywiezieniem biomasy raz na trzy lata (...) dla sieweczki rzecznej dla zarastających przybrzeżnych i nadbrzeżnych odsypisk i stref niskiej roślinności w 502,3 - 503,7 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły, na terenie Warszawy, powierzchnia odkrzaczania: 14 ha. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej wskazuje, że na lewym brzegu Wisły, na terenie Warszawy w 502,3 - 503,7 km biegu rzeki nie występują „zarastające przybrzeżne i nadbrzeżne odsypiska. Zarastające murawy i piaszczyste brzegi to sztucznie narefulowany i mechanicznie ukształtowany brzeg powstały w wyniku prac regulacyjnych wykonanych w 1987/1988r. Planowane odkrzaczanie to usuwanie nasadzeń wykonanych w celu ubezpieczenia powierzchni sztucznie usypanego brzegu. Z punktu widzenia RZGW w Warszawie konieczne jest jedynie usunięcie drzew i zakrzaczeń z szerokiego na ok. 15m pasa ubezpieczenia brzegu w postaci narzutu kamiennego w płótkach na włókninie.”

Powyższe uwagi w większości dotyczą źródła finansowania ww. działań w tym podmiotu odpowiedzialnego za finansowanie, nadzorowanie i utrzymanie. Na spotkaniu warsztatowym, które odbyło się w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie dnia 9 czerwca 2015 roku kwestia ta została poruszona i przedyskutowana oraz wyjaśnione zostało, że zgodnie z zapisem zawartym w tabeli załącznika 23 podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadania jest organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, czyli Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie. Działania mogą być również realizowane na podstawie porozumień Właściciela lub posiadacza obszaru z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie. Działania te będą prowadzone po zapewnieniu sobie przez RDOŚ środków finansowych na ten cel.

W przypadku zarastających przybrzeżnych i nadbrzeżnych odsypisk, które zgodnie z informacją RZGW stanowią zarastające murawy i piaszczyste brzegi będące sztucznie narefulowanym i mechanicznie ukształtowanym brzegiem powstałym w wyniku prac regulacyjnych, konieczność wykonania odkrzaczania, na terenie nie objętym działalnością RZGW, będzie finansowana w taki sam sposób jak inne działania. Prowadzone w ramach działań prace nie mogą zagrażać stabilności brzegu.

Etap II udziału społeczeństwa polegał na organizacji, w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie dnia 9 czerwca 2015 roku spotkania, w którym uczestniczyli przedstawiciele: Stołecznego Zarządu Infrastruktury, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Zarządu Mienia m. st. Warszawy, Urzędu Miasta i Gminy Góra Kalwaria oraz Rady Miasta i Gminy Góra Kalwaria, Urzędu Gminy Konstancin – Jeziorna, Nadleśnictwa Puławy, Nadleśnictwa Chojnów, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i mieszkańców wsi Parcele Gmina Konstancin – Jeziorna.

W ramach II etapu nie wniesiono żadnych uwag.

Etap III udziału społeczeństwa obejmował:

- 1) podanie, obwieszczeniem z dnia 5 sierpnia 2015 roku znak WPN-II.6320.37.2015.JS, do publicznej wiadomości informacji o wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004,
- 2) ogłoszenie ww. informacji w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez wywieszenie obwieszczenia: w siedzibie organów właściwych w sprawie, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz opublikowanie jej w prasie o zasięgu ogólnopolskim -Nasz Dziennik wydanie z dnia 5 sierpnia 2015 roku,
- 3) zamieszczenie informacji, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w publicznie dostępnych wykazach,
- 4) wyłożenie projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

Wniesione w ramach etapu uwagi i wnioski zostały rozpatrzone w poniżej wskazany sposób.

1. Uwaga złożona przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska, która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 11 sierpnia 2015 r. dotycząca *monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych* dla gatunków: podróżniczek, dziwonias, derkacz i ilości przewidzianych do wykonania kontroli (pojedyncza kontrola co trzy lata, pojedyncza kontrola raz na trzy lata). Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska zauważa, że pojedyncza kontrola może być nie wystarczająca i proponuje weryfikację zapisów oraz wprowadzenie dwóch kontroli.

Powyższa uwaga została częściowo uwzględniona.

Dla gatunków derkacz i podróżniczek w załączniku nr 23 zarządzenia dokonano korekty zapisów wprowadzając dwukrotną kontrolę prowadzoną raz na trzy lata. W związku z brakiem metodyki oraz po konsultacji z ekspertem, dla gatunku dziwonina pozostawiono pojedynczą kontrolę, którą doprecyzowano w zakresie terminu jej realizacji.

2. Uwaga złożona przez Pana Dariusza Bukacińskiego (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków), która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 19 sierpnia 2015 r. o następującej treści:

„W związku z toczącym się udziałem społeczeństwa dotyczącym zmiany Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego poz. 4572 i 11870, Dz. Urz. Woj. Lubelskiego poz. 1853 i 4592) wnoszę o:

- (a) rozważenie umieszczenia w zarządzeniu zapisów dotyczących koszenia i usuwania drzew z wysp wiślanych oraz
- (b) rozważenie możliwości zamiany wskazanych w zarządzeniu do działań ochronnych wysp na inne.

Prośba ta dotyczy treści załącznika nr 23 *działania ochronne dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków oraz ich siedlisk, a także działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.*

Od 2004 roku prowadzę nieprzerwanie wspólnie z zespołem, w ramach projektów GEF, EkoFundusz, a następnie CKPS i NFOŚiGW realizowanych wspólnie przez OTOP i PAN CBE (a obecnie przez OTOP i UKSW) czynne działania ochronne zespołu awifauny wysp koryta doliny środkowej Wisły. Jednym z ważnych i niezbędnych zabiegów ochronnych mających na celu zwiększenie powierzchni i liczby miejsc optymalnych siedlisk lęgowych dla ptaków siewkowych jest odnawianie siedlisk poprzez wycinkę i trzebież. Po kilku latach realizacji tego zadania wiem z autopsji, że samo odkrzaczenie wysp nie jest wystarczającym działaniem zapewniającym poprawę warunków siedliskowych na tyle aby mogły przystąpić w tych miejscach do rozrodu (a zwłaszcza mieć szansę na wyprowadzanie lęgów z sukcesem!) ptaki związane z korytem rzecznym, w tym sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna i mewa siwa stanowiące trzon tego unikalnego zespołu ptaków. Na wielu wyspach oprócz krzewów występują również zadrzewienia i bujna roślinność zielna. W moim przekonaniu tylko poprzez usunięcie całości roślinności obejmujące zarówno wycinkę drzew i krzewów, jak i wykoszenie wysokich traw i ziołorośli można przyczynić się do osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego. W odniesieniu do lokalizacji wysp wytypowanych do odkraczania sugeruję, z uwagi na wysokie

koszty i duże trudności logistyczne przeprowadzenia takich działań w tych miejscach, rozważenie innych lokalizacji. Trudności z przeprowadzaniem zabiegów w wytypowanych miejscach, wynikające z ograniczeń środków, sprzętu i/lub samej możliwości przeprowadzania działań ze względu na warunki wodne, skutkujące wykonaniem zadania w części lub inaczej niż wcześniej zaplanowano będą nieść za sobą realne ryzyko nieosiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego. Mając powyższe na uwadze proponuję inne niż wskazane lokalizacje z wyspami o nieco innym charakterze. Moim zdaniem w pierwszej kolejności działania należy skupić na wyspach mniejszych, bardziej odizolowanych od brzegów rzeki (również przy niskich stanach wody) z roślinnością o mniejszym stopniu zaawansowania sukcesji (porośnięte w większości trawami i krzewami). W załączeniu propozycja kilku z nich.

Ważna przy realizacji tego typu zabiegów jest też, obok samego odnawiania siedlisk, kompleksowość i przestrzenna ciągłość zabiegu umożliwiająca tworzenie „korytarzy” i ciągów wysp z odnowionymi siedliskami. Dzięki temu osiedlające się ptaki mają możliwość osiedlania się bardziej równomiernie w obrębie większego fragmentu rzeki, a nie jedynie zajmowania stanowisk punktowych, izolowanych od siebie przestrzennie. Mając to na uwadze proponuję lokalizacje „Ostrów”, „Kobylnica” i „Tyrzyn”. Wszystkie one położone są w obrębie odcinka rzeki, na którym w ostatnich latach (i na innych wyspach niż wskazane tutaj przeze mnie) prowadzono z dużym powodzeniem wycinkę drzew, krzewów i roślinności zielnej. Z kolei wycinka drzew, krzewów i roślinności zielnej na lokalizacji „Tatarczyko” (km 459-460 rzeki), pozwoliłoby odsłonić potencjalne miejsca lęgowe dla mew i rybitw w miejscu utrzymywania się ptaków w okresie wczesno-wiosennym, które ze względu na brak dogodnych siedlisk przenoszą się na rozród na niskie wyspy usytuowane kilka kilometrów w górę rzeki, na km. 456-457 km szlaku wodnego. Realizacja działań w tym miejscu byłaby szansą na stworzenie lęgowiska mew i rybitw, które byłoby pomostem łączącym ptaki zasiedlające km 456-457 km, z tymi które obecnie (lata 2014-2015) gnieźdzą się na km 461-463.”

Powyższa uwaga została uwzględniona.

Po przeprowadzeniu analizy nadesłanych danych, weryfikacji terenowej zaproponowanych lokalizacji, a także rozważeniu możliwości wykonania działań i zwiększenia szans osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego wprowadzono zaproponowane zmiany zarówno w treści załącznika nr 23 jak i w załączniku graficznym nr 1 – Odkrzaczanie.

W związku ze zmianą wysp, na których planowane jest działanie ochronne polegające na odkrzaczaniu z zarządzenia usunięto działanie polegające na wprowadzeniu wypasu na wyspach w nurcie w 401-404 km biegu rzeki, dla gatunków: płaskonos, rycyk, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna. Działanie polegające na wprowadzeniu wypasu miało być kontynuacją zadania polegającego na odkrzaczaniu.

3. Uwaga złożona przez ██████████, która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 19 sierpnia 2015 r. o treści:

„Po przeanalizowaniu projektu Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 zgłaszam wątpliwości co do zadania polegającego na odkrzaczaniu 30 ha wysp w nurcie rzeki w 559,4 - 563,3 km biegu Wisły rekomendowanych dla ochrony krwawodzioba. Wyspy te w chwili obecnej porastają zbiorowiska łągowe stanowiące siedlisko przyrodnicze *91E0 będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029. Przeprowadzenie zadania polegającego na odkrzaczaniu równoznaczne jest ze zniszczeniem płatów tego siedliska. Ponadto działanie to nie daje gwarancji na uzyskanie dogodnych warunków łągowych i żerowiskowych dla krwawodzioba. Odkrzaczanie będzie działaniem krótkotrwałym w czasie i całkowicie odwracalnym. Łągi stanowią krańcowe stadium sukcesji wysp, które tym samym należą do najstarszych utworów akumulacyjnej działalności rzeki i określane są mianem ostrowów. Odkrzaczanie wierzb przyniesie efekt porównywalny z zabiegami przeprowadzanymi w obrębie sadów i plantacji krzewów owocowych - bujny wzrost pędów odroślowych, a tym samym zwiększenie zwarcia roślinności krzewiastej i drzewiastej (w młodszym przedziale wiekowym). Będzie to zatem w końcowym efekcie proces odwrotny od zamierzonego w projekcie PZO. Nakład kosztów i pracy, zniszczenie łągów będących przedmiotem ochrony bez gwarancji uzyskania siedlisk dla krwawodzioba są niewspółmierne i nieuzasadnione. Należy pamiętać, że podstawowym warunkiem zapewnienia bioróżnorodności doliny i koryta Wisły oraz utrzymania w dobrym stanie przedmiotów ochrony w obu wiślanych obszarach Natura 2000 jest zachowanie naturalnych procesów charakterystycznych dla dużej rzeki nizinnej jaką jest Wisła. To niezakłócone procesy akumulacyjnej działalności rzeki są gwarantem stałego powstawania w czasie dogodnych siedlisk dla krwawodzioba.”

Powyższa uwaga została uwzględniona.

Po przeprowadzeniu analizy przedstawionych argumentów oraz weryfikacji terenowej przedmiotowej wyspy (559,4 – 563,3 km nurtu biegu rzeki) stwierdzono, że planowany nakład pracy i koszty odkrzaczania wyspy, w stosunku do niewielkiego stopnia pewności, co do uzyskania zamierzonego efektu ekologicznego po przeprowadzeniu tych działań jest zbyt duży. W analizowanym miejscu obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 pokrywa się obszarem Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029, dla którego występujące na wyspie zbiorowisko łągowe stanowi siedlisko przyrodnicze *91E0 będące przedmiotem ochrony. W związku z przygotowaniem planu zadań ochronnych dla obszaru Kampinoska Dolina Wisły i koniecznością zaplanowania działań ochronnych dla dwóch obszarów Natura 2000, tak aby nie wykluczały się one wzajemnie, że większe szanse na uzyskanie zamierzonego efektu ekologicznego uzyska się przy ochronie siedliska *91E0. Tym samym rezygnuje się w powyższej lokalizacji - dla krwawodzioba z zaplanowanych

wplanie zadań ochronnych dla Doliny Środkowej Wisły, działań ochronnych polegających na odkrzaczaniu.

4. Uwaga złożona przez ██████████, która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 24 sierpnia 2015 r. o treści:

„W związku z pismem które otrzymałam, mówiącym o koszeniu łąk w terminie od 15 sierpnia -30 września na terenie Doliny Środkowej Wisły w miejscowości Bożówka, na którym to terenie posiadam 1,24 ha łąki na gruntach ornych, negatywnie odnoszę się do w/w terminów gdyż koszenie łąk w takim czasie spowoduje, że uzyskany plon nie będzie się nadawał do spasionia zwierzętom, co niesie za sobą koszty. Ponadto mamy obowiązek koszenia łąk w terminie do 30 lipca aby uzyskać dopłaty bezpośrednie z ARMiR.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Zaplanowane w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły działanie ochronne dla derkacza polegające na *koszeniu łąki w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 15-20% powierzchni łąki nieskoszonej, corocznie w innym miejscu. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych* przewidziane jest jako działanie fakultatywne. Plan zadań ochronnych dzieli działania ochronne na działania obligatoryjne i fakultatywne. Skarb Państwa w sposób szczególny zainteresowany jest wykonaniem działań fakultatywnych, gdyż ich realizacja umożliwi wypełnienie zobowiązań zawartych w Unijnych Dyrektywach tj. osiągnięcie celów działań ochronnych oraz poprawę/utrzymanie na odpowiednim poziomie przedmiotów ochrony obszaru. W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów, w odniesieniu do poszczególnych gatunków, określono terminy planowanych działań. W związku z obowiązywaniem programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości (pakietów rolnośrodowiskowych) w celu uniknięcia rozbieżności terminy działań fakultatywnych zaplanowane dla derkacza określone zostały przy uwzględnieniu terminów zawartych w odpowiednich pakietach.

5. Uwaga złożona przez ██████████, która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 25 sierpnia 2015 r. o treści: „*Nie wyrażam zgody na warunki przedstawione w piśmie WPN-II.6320.37.2015.JS z dnia 5 sierpnia 2015 roku.*”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Nadesłana uwaga nie jest precyzyjna, nie wskazuje których zagadnień planu zadań ochronnych dotyczy, w związku z powyższym nie można się do niej odnieść merytorycznie. Plan zadań ochronnych to dokument, który nie zawiera zakazów, nakazów ani konkretnych warunków zagospodarowania terenu. Jest to zbiór wytycznych, których realizacja ma umożliwić osiągnięcie

celów działań ochronnych oraz poprawę/utrzymanie na odpowiednim poziomie stanu przedmiotów ochrony obszaru.

6. Uwaga złożona przez ██████████ która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 26 sierpnia 2015 r. o treści:

„W nawiązaniu do Waszego pisma WPN-II.6320.37.2015.JS z dnia 5.08.2015 wnoszę sprzeciw do zmiany użytkowania gruntów położonych w obrębie geodezyjnym wsi Kępa Podwierzbiańska i Bożówka oznaczonych jako Natura 2000 tj. jednorazowego koszenia łąk w terminie zaproponowanym w piśmie jw. tj. od 15 sierpnia do 30 września. Jako rolnik i hodowca zwierząt informuję, że wejście w tym terminie na łąki i koszenie trawy jest bezcelowe ponieważ nie będzie ona stanowić pożywienia dla zwierząt jako siano. Trawy na karmę dla zwierząt powinno się kosić w okresie kwitnienia kiedy stanowi największą wartość smakową i odżywczą tj. w miesiącu czerwcu - I pokos trawy oraz na przełomie sierpnia i września - II pokos trawy. Koszenie jednorazowe trawy po 15 sierpnia stanowić będzie tylko i wyłącznie zabieg kosmetyczny gruntów. Ponadto podany termin tj. od 15 sierpnia do 30 września koliduje z dopłatami z ARiMR, która to nakazuje koszenie traw w terminie do 15 lipca. Wnoszę również o zorganizowanie na naszym terenie spotkania z właścicielami gruntów położonych na obszarze Natura 2000 w celu wyjaśnienia nam niezrozumiałych dla nas jako rolników i hodowców zwierząt gospodarczych Państwa decyzji w zakresie ograniczonego użytkowania gruntów, które są naszą własnością.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Zaplanowane w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły działanie ochronne dla derkacza polegające na *koszeniu łąki w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 15-20% powierzchni łąki nieskoszonych, corocznie w innym miejscu. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych* przewidziane jest jako działanie fakultatywne. Plan zadań ochronnych dzieli działania ochronne na działania obligatoryjne i fakultatywne. Skarb Państwa w sposób szczególny zainteresowany jest wykonaniem działań fakultatywnych, gdyż ich realizacja umożliwi wypełnienie zobowiązań zawartych w Unijnych Dyrektywach tj. osiągnięcie celów działań ochronnych oraz poprawę/utrzymanie na odpowiednim poziomie stanu przedmiotów ochrony obszaru. W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów, w odniesieniu do poszczególnych gatunków, określono terminy planowanych działań. W związku z obowiązywaniem programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości (pakietów rolnośrodowiskowych) w celu uniknięcia rozbieżności terminy działań fakultatywnych zaplanowane dla derkacza określone zostały przy uwzględnieniu terminów zawartych w odpowiednich pakietach.

W ramach prac nad planem zadań ochronnych, jak również prac nad nowelizacjami organizowane były spotkania warsztatowe, o których informowano w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej

Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie. W celu dotarcia do jak największej grupy osób zainteresowanych tematyką zaproszenie na spotkanie warsztatowe zostało również skierowane do poszczególnych urzędów gmin z prośbą o wywieszenie go na tablicy ogłoszeń, a także przekazanie go w celu rozpropagowania poszczególnym sołtysom. W chwili obecnej procedura ta została zakończona i w ramach prowadzonych prac nad nowelizacją nie ma możliwości organizowania kolejnych spotkań.

7. Uwaga złożona przez ██████████, która wpłynęła do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie e-mailem dnia 26 sierpnia 2015 r. o treści:

„W nawiązaniu do pisma WPN-II.6320.37.2015.JS z dnia 05.08.2015 r., wyrażam swój sprzeciw wobec rozwiązań przedstawionych w nowelizacji „Zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004” w zakresie dotyczącym obszaru położonego pomiędzy Wisłą a miejscowościami Bożówka i Przydworzyce. Wprowadzenie zaproponowanych w przedmiotowym dokumencie rozwiązań na obszarze pomiędzy Wisłą a miejscowościami Bożówka i Przydworzyce polegających na możliwości koszenia łąk tylko w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 5-10% powierzchni łąki nieskoszonej, zupełnie ogranicza możliwość dotychczasowego sposobu gospodarowania. Koszenie traw w tak późnym terminie uniemożliwia wykorzystanie zebranego siana jako paszy. Siano uzyskane z tak późno koszonych traw w obecnych uwarunkowaniach w zasadzie nie znajduje zastosowania w gospodarce rolnej. Wskazany obszar obejmuje łąki, które dla wielu pobliskich mieszkańców są jedynym źródłem umożliwiającym pozyskanie siana. Ponadto koszenie w powyższym terminie koliduje z terminami koszenia łąk związanymi z otrzymywaniem przez rolników dopłat bezpośrednich. W jaki sposób mają być zrekompensowane rolnikom gospodarującym na tym terenie straty poniesione w wyniku wprowadzenia tych ograniczeń? Czy wprowadzenie proponowanych ograniczeń dopuszcza w przyszłości zmianę sposobu użytkowania gruntów rolnych i przekształcania łąk w grunty orne?

Gospodarowanie na tym terenie i tak jest znacznie utrudnione ze względu na nawet kilkukrotne w ciągu roku występowanie z brzegów wód Wisły i zalewanie łąk i gruntów ornych. Nie należy wprowadzać rozwiązań dodatkowo utrudniających gospodarowanie na tym terenie. Istotą tworzenia obszarów Natura 2000 z pewnością nie jest utrudnianie życia mieszkańcom i ograniczanie rozwoju gospodarczego. Niestety wprowadzenie na wspomnianym obszarze tak znacznych ograniczeń w sposobie gospodarowania gruntami rolnymi może do tego doprowadzić. Tym samym wprowadzone działania ochronne nie będą akceptowane przez społeczność lokalną. A to właśnie akceptacja społeczeństwa jest jednym z najbardziej pożądanym efektów realizacji projektu ochronnego.

Warto mieć również na uwadze, że brak zastosowania dla tak późno skoszonej trawy i związany z tym problem zagospodarowania uzyskanej biomasy, będzie doprowadzał do sytuacji, w której część łąk nie będzie w ogóle koszona. Zaniechanie użytkowania poszczególnych łąk będzie doprowadzało do ich nadmiernego zarastania, pojawiania się zakrzewień i zadrzewień

co w konsekwencji doprowadzi do ich opuszczania przez ptaki. Tym samym osiągnięty zostanie efekt odwrotny do zamierzonego.

Podsumowując powyższe postuluję o usunięcie z dokumentu zapisów ograniczających dotychczasowe możliwości gospodarowania na gruntach rolnych położonych między Wisłą a miejscowościami Bożówka i Przydworzyce.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Zaplanowane w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły działanie ochronne dla derkacza polegające na *koszeniu łąki w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 15-20% powierzchni łąki nieskoszonej, corocznie w innym miejscu. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych* przewidziane jest jako działanie fakultatywne.

Plan zadań ochronnych dzieli działania ochronne na działania obligatoryjne i fakultatywne. Skarb Państwa w sposób szczególny zainteresowany jest wykonaniem działań fakultatywnych, gdyż ich realizacja umożliwi wypełnienie zobowiązań zawartych w Unijnych Dyrektywach tj. osiągnięcie celów działań ochronnych oraz poprawę/utrzymanie na odpowiednim poziomie stanu przedmiotów ochrony obszaru. W celu osiągnięcia jak najlepszych rezultatów, w odniesieniu do poszczególnych gatunków, określono terminy planowanych działań. W związku z obowiązywaniem programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości (pakietów rolnośrodowiskowych) w celu uniknięcia rozbieżności terminy działań fakultatywnych zaplanowane dla derkacza określone zostały przy uwzględnieniu terminów zawartych w odpowiednich pakietach.

8. Uwagi złożone przez Klub Przyrodników pismem z dnia 24 sierpnia 2015 roku, znak: L.dz. 835/2015, które wpłynęło do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie dnia 27 sierpnia 2015 r. o kolejno wymienionej treści:

1. „Zgodnie z informacjami opublikowanymi w BIP RDOŚ w dziale „zamówienia publiczne”, do 30 listopada 2015 r. RDOŚ otrzyma ekspertyzę wskazującą optymalną metodę monitoringu dynamiki i rozmieszczenia: piaszczystych wysp, odsypisk oraz ławic w nurcie rzeki Wisły na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, na potrzeby ochrony siedlisk lęgowych większości gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony.

Zagadnienie dynamiki tych struktur rzecznych w obszarze jest kluczowe dla jego ochrony, a ich monitoring powinien być jak najszybciej podjęty. Uważamy więc za słuszne, że RDOŚ podjął działania w celu wypracowania takiej metodyki. Jednak, wypracowana metoda monitoringu powinna być wprowadzona do PZO. Uważamy więc, że zmiany PZO powinny poczekać do chwili, gdy będzie można je połączyć wprowadzeniem do PZO wypracowanej metody monitoringu wysp odsypisk i ławic.

Podobnie, z informacji w BIP RDOŚ wynika, że RDOŚ zmierza do zlecenia podstawowych ekspertyz w sprawie rozpoznania przedmiotów ochrony w obszarze, choć jak dotąd nie udało się takich ekspertyz zlecić z braku ofert. Mimo to, uważamy że zmiana PZO może i powinna poczekać do chwili wykonania odpowiednich ekspertyz i tym samym do uzyskania lepszej wiedzy o przedmiotach ochrony. Zbyt częste zmiany aktów prawa miejscowego są niekorzystne, ponieważ wprowadzają chaos informacyjny i generują powodując niestabilność prawa, co nie sprzyja jego przestrzeganiu. Od chwili ustanowienia planu zadań ochronnych w 2014 r., obecnie proponowana zmiana PZO byłaby, już drugą zmianą tego samego aktu, co rodzi zasadnicze wątpliwości co do jakości pierwotnie ustanowionego PZO i tym samym co do kwalifikowalności środków wydanych na jego wykonanie do współfinansowania przez UE.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

W planie zadań ochronnych w ramach działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony zostało zaplanowane działanie polegające na *opracowaniu dokumentacji na potrzeby określenia zakresu i metodyki prowadzenia monitoringu rozmieszczenia odsypisk w nurcie rzeki Wisły. Dokonanie analizy dostępnej literatury, ustalenie wskaźników i metodyki ich mierzenia*. W ramach prac związanych z realizacją tego działania umieszczono na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie zamówienie publiczne nr RDOŚ-14-ZP-6/2014 *na wykonanie prac na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, w ramach realizacji projektu POIiŚ.05.03.00-00-186/09*. W szczegółowych informacjach określony został zakres prac wskazujący cel badań, a mianowicie *wskazanie metodyki monitoringu dynamiki i rozmieszczenia: piaszczystych wysp, odsypisk oraz ławic w nurcie rzeki Wisły (siedlisk lęgowych większości gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony, czyli: mew, rybitw i siewkowatych)*. *Wczesne wykrycie niepokojących zmian, np. zmniejszania się powierzchni piaszczystych pomoże w szybkim podjęciu działań naprawczych lub zapobiegawczych. Efektem końcowym prac powinno być tabelaryczne zestawienie metod, zawierające zagadnienia szczegółowo opisane w zakresie prac*. Dla planu zadań ochronnych na chwilę obecną nie zostały zleczone żadne inne ekspertyzy.

Nowelizacje dokumentu wynikały z potrzeby dostosowania zapisów ww. aktu prawa miejscowego do wymogów pakietów rolnośrodowiskowych, realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz z pokontrolnych uwag Ministra Środowiska, zgodnie z którymi zmian zarządzenia we własnym zakresie nie należy odwlekać w czasie. W przypadku gdy organ niezespółonej administracji rządowej nie zmieni aktu normatywnego we własnym zakresie, minister właściwy do spraw środowiska niezwłocznie przedstawia Prezesowi Rady Ministrów projekt zarządzenia nadzorczego w sprawie uchylenia kontrolowanego aktu prawa miejscowego. W związku

z powyższym nie ma możliwości zawieszania dalszej procedury celem oczekiwania na wyniki ekspertyzy. Aktualnie prowadzona nowelizacja ma również na celu uproszczenie i uczytelnienie dokumentu.

2. „Sformułowanie działania ochronnego dla krzyżówki jako „prowadzenie polowań na krzyżówkę w okresie od 1 września do 21 grudnia” jest bardzo niefortunne. Prowadzenie polowań na chroniony w obszarze gatunek, w jakimkolwiek okresie, nie jest przecież warunkiem jego ochrony i nie może być wskazywane jako sposób jego ochrony. Chodzi tu nie o prowadzenie polowań, a o ograniczenie (skrócenie) okresu w jakim polowania mogą być prowadzone, co powinno być zapisane jako „*Prowadzenie ewentualnych polowań na krzyżówkę, z wyłączeniem okresu od 22 grudnia do 31 sierpnia*” lub „*wyłącznie w okresie od 1 września do 21 grudnia*”.

Powyzsza uwaga została uwzględniona zapis dotyczący działania ochronnego dla krzyżówki został w załączniku nr 23 zweryfikowany.

3. „Dla gatunków gnieźdzących się na wyspach, zachowanie ich siedlisk na użytkach zielonych wymaga wypasu, a nie użytkowania kośnego. Działania obligatoryjne powinny więc być ograniczone do użytkowania pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego, ale nie kośnego, tak jak zresztą było to zapisane w oryginalnym planie.”

Powyzsza uwaga nie została uwzględniona.

Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zawartymi w piśmie z dnia 13 lutego 2015 roku, znak: DZP-WP.024.1.2015.ŁR *wskazane w zarządzeniach pzo działania obligatoryjne mają na celu utrzymanie siedliska przyrodniczego lub siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 w obecnym stanie zachowania oraz zapobieganie pogorszeniu tego stanu poprzez prowadzenie ekstensywnego użytkowania. Ponieważ wykonywanie działań obligatoryjnych podlega kontroli wymogów wzajemnej zgodności prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, wyklucza to niestety możliwość ograniczenia sposobu gospodarowania do jednego tylko typu np. tylko koszenia* lub jak zawiera to uwaga do użytkowania pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego. *Zdaniem ARMiR, nałożenie na rolnika ograniczenia tylko do jednego sposobu użytkowania, np. tylko koszenie, może spowodować sytuację, w której gospodarujący na tym terenie nie wykona obowiązku nałożonego na niego aktem prawa miejscowego jakim jest plan zadań ochronnych i zostanie ukarany przez organ kontroli na miejscu.*

Zapisy dotyczące podziału na obligatoryjne i fakultatywne działania w obecnym kształcie zgodne są z zaleceniami Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zawartymi w piśmie z dnia 9 marca 2012 roku, znak DON-WZ.600.8.2012.SŚ.W planie zadań ochronnych w działaniach obligatoryjnych

została wykluczona możliwość wypasu zaś w działaniu fakultatywnych doprecyzowano zapisy już wyłącznie w odniesieniu do wypasu.

4. „Warunkiem skutecznej ochrony sieweczki rzecznej jest jednak ograniczenie, w jej sezonie lęgowym, penetracji terenu przez ludzi. Usunięcie zapisu dotyczącego środka ochronnego zapobiegającego temu zjawisku pogorszy skuteczność planu zadań ochronnych. Niezależnie od poglądu Ministra Środowiska, jest to niezgodne z delegacją ustawową do zmiany obowiązującego PZO, zastrzegającą że „plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt”. Ustawodawca wskazanym przepisem chciał zapewnić trwałość raz ustanowionego, na czas określony, planu zadań ochronnych, ograniczając możliwość jego zmiany do szczególnych sytuacji - wynikających z potrzeb ochrony przedmiotów ochrony.”

Powyższa uwaga została uwzględniona zapis dotyczący działania ochronnego dla sieweczki w zmienionej, doprecyzowanej wersji został zamieszczony w załączniku nr 23. Aktualne brzmienie i zakres działania nie stoi w sprzeczności z wytycznymi Ministra Środowiska wskazanymi w piśmie pokontrolnym dla zarządzenia, ponieważ nie powiela i nie narusza przepisów zawartych w innych ustawach.

5. „Podobnie, kluczowym warunkiem skutecznej ochrony niektórych gatunków ptaków jest wykluczenie wycinki zadrzewień nadrzecznych. Nie jest prawdą, że zagadnienie to jest wystarczająco uregulowane w przepisach odrębnych, ponieważ w dolinie Wisły takie wycinki mają miejsce i są nadal planowane, co zagraża siedliskom przedmiotów ochrony obszaru. Usunięcie zapisu dotyczącego środka ochronnego zapobiegającego temu zjawisku pogorszy skuteczność planu zadań ochronnych. Niezależnie od poglądu Ministra Środowiska, jest to niezgodne z delegacją ustawową do zmiany obowiązującego PZO, zastrzegającą że „plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt”. Ustawodawca wskazanym przepisem chciał zapewnić trwałość raz ustanowionego, na czas określony, planu zadań ochronnych, ograniczając możliwość jego zmiany do szczególnych sytuacji - wynikających z potrzeb ochrony przedmiotów ochrony.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zawartymi w piśmie z dnia 13 lutego 2015 roku, znak: DZP-WP.024.1.2015.ŁR możliwość wprowadzania zmian do planu zadań ochronnych wynikająca z ochrony siedlisk i gatunków nie jest jedyną i wyłączną przesłanką dokonania zmian w dokumencie. System przepisów prawnych może bezpośrednio lub pośrednio wskazywać także inne sytuacje umożliwiające dokonanie modyfikacji planu. Zgodnie z art. 63 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie może to nastąpić w sytuacji gdy czyjś interes

prawny lub uprawnienia zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego. Również zgodnie z art. 61 ww. ustawy Prezes Rady Ministrów posiada ustawową kompetencję do uchylania aktów prawa miejscowego wydanych przez określone organy oraz ustawową kompetencję do określania, jak ma wyglądać kontrola takich aktów. Zgodnie z tym właściwy rzeczowo minister, przed przekazaniem kontrolowanego aktu prawa miejscowego może wystąpić do organu przygotowującego ten dokument o uchylenie lub zmianę kwestionowanego aktu prawa miejscowego we własnym zakresie. Nowelizacja zarządzenia wynikała z uwag Ministra Środowiska mającego prawo do żądania naniesienia zmian w nadzorowanym planie.

Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej w aktach prawa miejscowego nie powtarza się przepisów ustawy upoważniającej oraz przepisów innych aktów normatywnych. W planie zadań ochronnych nie powinno się także powtarzać treści decyzji administracyjnych, ani innych zarządzeń oraz postanowień. Z charakteru normatywnego ww. zarządzenia wynika, że nie należy w nim zamieszczać zbyt licznych opisów, wyjaśnień, które nie regulują określonego stanu rzeczy oraz nie wykonują ściśle delegacji ustawowej (pismo Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2014 znak DP-074- /21460/14/JJ).

Kierując się wytycznymi Ministra Środowiska zawartymi w piśmie z dnia 27 lutego 2015 r. znak: DP-074-66/749/14/JJ należy uznać, że *procedura dotycząca usunięcia drzew i krzewów została uregulowana w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U z. 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w szczególności w jej art. 83. W związku z powyższym za niewłaściwe należy uznać wprowadzanie dodatkowych ograniczeń, niż te wynikające wprost z ww. ustawy, w odniesieniu do wycinki drzew przez właścicieli, ponieważ takie działanie prowadzi do modyfikacji przepisów ustawowych, uniemożliwiając organom wydającym zezwolenia na usunięcie drzew podjęcie, przewidzianych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dozwolonych czynności.*

6., Załącznik 36 dotyczący zmian w obowiązujących studiach i planach zagospodarowania przestrzennego powinien być dopracowany, a nie usuwany! Poruszane w nim zagadnienia, mimo że obecnie rzeczywiście ujęte zbyt ogólnie, są jednak ważne dla skutecznej ochrony obszaru. W szczególności, na pewno należałoby proponować wprowadzenie do Studiów informacji o takich istotnych uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego, jak:

- konieczność ochrony naturalnej dynamiki wysp, łąch, odsypów i podcięć brzegowych, a także naturalnego reżimu hydrologicznego, skutkująca znacznie ograniczonymi możliwościami umacniania brzegów oraz wydobywania piasków i żwirów, w tym pogłębiania koryta Wisły, a także ograniczeniami co do możliwości utrzymania szlaku żeglownego Wisły;
- wymagające zachowania wartości przyrodnicze zadrzewień (Lz) w międzywalu Wisły, znacznie ograniczające możliwość przekształcania terenu;
- uwarunkowania przyrodnicze ograniczające możliwość realizacji elementów infrastruktury wnieionych w przestrzeni powietrznej (linie energetyczne, mosty pylonowe).

Są to ważne uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, które – dla informacji wszystkich zainteresowanych — mogą i powinny być wprowadzone do Studium.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

Proponowane zapisy podobnie jak te znajdujące się w przedmiotowym załączniku są zapisami zbyt ogólnymi. Doszczegółowienie tego typu zaleceń ma miejsce w określonych procedurach: strategicznej i ocenowej. Zgodnie z pismem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 10 marca 2014 r., znak: DZP-WP.050.1.2014.ŁR *nie można wprowadzać zakazów dotyczących jakichś rodzajów działań bądź inwestycji. O ewentualnym możliwym negatywnym oddziaływaniu może przesądzić wyłącznie przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko.*

7. „W tym obszarze Natura 2000 ze zgromadzonych materiałów wynika, że podstawowe znaczenie dla jego ochrony mają środki ochronne, które zdaniem Ministra Środowiska wykraczają poza delegację prawną do sporządzenia PZO. Dotyczy to np. ograniczeń w penetracji terenu przez ludzi, żegludze (dobijanie do wysp) oraz ograniczeń w usuwaniu zadrzewień.

W związku z powyższym, w naszej opinii plan zadań ochronnych jest niewystarczającym instrumentem do ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Wnosimy więc o wskazanie w planie zadań ochronnych, potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura. Plan ochrony obszaru Natura 2000 niewątpliwie ma delegację ustawową do określenia warunków uzyskania właściwego stanu przedmiotów ochrony, które mogą w szczególności odnosić się do udostępnienia terenu, korzystania z wód oraz do utrzymania zadrzewień.”

Powyższa uwaga nie została uwzględniona.

W trakcie realizacji planu zadań ochronnych nie została stwierdzona potrzeba sporządzenia planu ochrony. Również przeprowadzona nowelizacja wynikająca z potrzeby dostosowania zapisów ww. aktu prawa miejscowego do wymogów pakietów rolnośrodowiskowych, realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz aktualna nowelizacja wynikająca z pokontrolnych uwag Ministra Środowiska nie niosą za sobą przesłanek do wskazania w zarządzeniu konieczności sporządzenia planu ochrony. W przypadku nie wprowadzenia zmian wskazanych w pokontrolnym piśmie Ministra Środowiska plan zadań ochronnych może zostać uchylony w całości.

W ramach nowelizacji doprecyzowano podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań dotyczących ochrony czynnej, monitoringu i uzupełnienia stanu wiedzy poprzez dopisanie w załączniku nr 23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie.

W celu osiągnięcia zamierzonego efektu ekologicznego dla przedmiotów ochrony obszaru, dokonano analizy i weryfikacji terenów, na których zaplanowano działania polegające na koszeniu oraz wypasie (ograniczeniu wypasu). Uszczegółowiono rodzaj gospodarowania na danych terenach poprzez zmianę

w działaniach fakultatywnych w3 lokalizacjach dla derkacza działania z wypasu na koszenie. Zmiana ta zapewni większe szanse na osiągnięcie zamierzonego efektu ekologicznego. W związku z powyższym weryfikacji uległy również załączniki graficzne, wskazujące tereny na których zaplanowano działania ochronne .

Zmiany dotyczą działań fakultatywnych w działaniach obligatoryjnych w dalszym ciągu pozostaje działanie ochronne polegające na zachowaniu siedliska gatunku stanowiącego przedmiot ochrony poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.

Etap IV udziału społeczeństwa obejmował:

5) podanie, obwieszczeniem z dnia 19 listopada 2015 roku znak WPN-II.6320.64.2015.JS, do publicznej wiadomości informacji o ponownym wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004,

6) ogłoszenie ww. informacji w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez wywieszenie obwieszczenia: w siedzibie organów właściwych w sprawie, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz opublikowanie jej w prasie o zasięgu ogólnopolskim - Nasz Dziennik wydanie z dnia 19 listopada 2015 roku,

7) zamieszczenie informacji, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w publicznie dostępnych wykazach,

8) wyłożenie projektu zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

W ramach etapu nie wniesiono uwag i wniosków.

Projekt zmian planu zadań ochronnych został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego pismem z dnia 04 lutego 2016 r. znak: LEX-III.0521.2.3.2016 i Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 24 lutego 2016r. znak: PN-I.0522.2.2016.GK w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.).

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest dostosowanie zapisów ww. aktu prawa miejscowego do obowiązujących przepisów.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Lublinie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się przedmiotowy obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2009 Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim i Wojewodą Lubelskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, 1688 i 1936 i z 2016 r. poz. 422), procedurze udziału społeczeństwa na zasadach w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353), w postępowaniu, którego przedmiotem jest zmiana aktu prawa miejscowego.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym

na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej. Zarządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.